

Länsstyrelsen
Örebro län

Jim Hellquist
Direkt: 072-536 44 10
jim.hellquist@lansstyrelsen.se

1(8)

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-3455-2017

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Karamossen i Laxå kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

BESLUT

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område av fastigheterna Laxåskogen 1:116 och Laxåskogen i Laxå kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut samt enligt Lantmäteriets data i bilaga 1.

Naturreservatets namn ska vara Karamossen.

Syftet med naturreservatet

Syftet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt skydda och återställa värdefulla naturmiljöer.

Områdets naturskogar och myrmarker och andra ingående naturtyper liksom området orörda karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Inom ramen för bevarandet av området naturmiljöer och biologiska mångfald kan lämpliga åtgärder vidtas för att underlätta för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses i huvudsak genom att området naturtyper med dess flora och fauna utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Som restaureringsåtgärd med efterföljande fri utveckling kan bränning komma ifråga för utvecklingsmark och arronderingsmark liksom åtgärder för återställande av den naturgivna hydrologin och vegetationen i våtmarker.

Återkommande bränning kan komma ifråga i naturskog då det motiveras av förekomsten av äldre naturlig brandpåverkan och onaturligt långvarig brandfrist samt specifikt för att gynna vissa brandanknutna arter.

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-3455-2017

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Borttagande av konkurrerande eller inväxande träd i anslutning till särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper kan komma ifråga.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
6. framföra motordrivet fordon annat än på vägar,
7. uppföra eller upplåta mark för byggnad eller annan anläggning,
8. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
9. uppföra mast eller vindkraftverk,
10. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
11. kalka, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
12. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
13. uppföra jaktorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt,

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla.

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-3455-2017

2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på beslutskarta.
3. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran mm samt eliminering av invasiva arter som t ex blomsterlupin.
4. Återkommande naturvårdsbränning i naturskog.
5. Bränning av utvecklingsmark och arronderingsmark.
6. Igenläggning av diken med syfte att restaurera våtmarker.
7. Røjning av yngre igenväxningsvegetation i myr- och rikkärrsmiljöer.
8. Avverkning av konkurrerande träd i anslutning till vissa särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper.
9. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon annat än på vägar,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada vegetationen t ex genom att plocka eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
5. störa djurlivet på annat sätt än vad som normalt förekommer vid bedrivande av jakt,
6. utan Länsstyrelsens tillstånd samla in växter, djur, lavar eller svampar,
7. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
8. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den 19 oktober 2017.

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap §§ 5 och 30 miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,
- c) hämtning av fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d) underhåll av befintliga jaktorn samt siktgator för jakt genom försiktig röjning,
- e) uppsättning av snitslar fram till jaktpass,
- f) framförande av motorfordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende (insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen),
- g) framförande av snöskoter för utförande av inventering mm inom ramen för Länsstyrelsens rovdjursförvaltning,
- h) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- i) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig väg omfattande hela vägområdet med tillhörande anläggningar i direkt anslutning till vägområdet, i enlighet med nyttjanderätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,
- j) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig mark- eller luftledning i enlighet med ledningsrätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 2.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Karamossens höga naturvärden ligger i myrens storlek och uppbyggnad och att påverkan på hydrologi och vegetation av dikning, torvtäkt mm endast är marginell. Myren som i huvudsak utgörs av en excentrisk mosse innefattar även en svagt välvd mosse och ett tvärgående, sammanhängande topogent kärr på mer än 70 hektar. Ett fåtal fastmarksholmar med barrskog ligger utspridda i våtmarkerna. Vitmossesamhällena är artrika med minst 12 arter

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-3455-2017

totalt, däribland den krävande trubbitmossan. Av övriga växter på mossen bör nämnas den växtgeografiskt intressanta arten klockljung. Karamossen har en artrik myrfågelfauna med bl a orre, trana, ljunpipare, tofsvipa, storspov, enkelbeckasin och grönbena.

Till reservatet hör även barrträdsdominerade kantskogar som är av liknande karaktär som myrholmarna. Strukturen i de äldre bestånden kännetecknas av intern dynamik och småskaliga störningar. Åldersspridningen bland träden är stor. Skogen rymmer en stor mängd död ved. De många signalarterna indikerar att fastmarkerna varit trädbevuxna under lång tid. Våtmarksomgivningarna gör att både luftfuktigheten och solinstrålningen är hög vilket skapar ett gynnsamt klimat för många kryptogamer.

På torrare fastmarker med äldre barrskog förekommer signalarter eller rödlistarter som svart taggsvamp, motaggsvamp, tallriska, skarp dropptaggsvamp, dropptaggsvamp, trattaggsvamp och blomkålssvamp.

Delar av kantskogen utgörs av äldre skvattramtallskog med ett påtagligt inslag av riktigt gamla tallar i åldrar som uppskattas till mellan 200 och 300 år. Där förekommer gott om krävande lavar, exempelvis garnlav, nästlav och grymig blåslav. Talticka är heller ingen ovanlig syn i dessa bestånd. Rödgul trumpetsvamp förekommer bland inväxande vass i skvattramtallskogen. Dessutom finns gott om död ved och hålträd i dessa miljöer.

Områden med höga naturvärden som ligger mer eller mindre koncentrerade i ett landskap innebär en fördel från artbevarandesynpunkt. Från Karamossen sett, ligger ytterligare tre mossar tillhörande VMI-klass 1 eller klass 2 inom ett avstånd på ca en kilometer.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till området livsmiljöer, naturliga dynamik samt mängden signalarter och rödlistade arter har endast begränsade möjligheter att finnas kvar under påverkan av skogsbruk eller större exploateringsföretag. Den närmast förväntade skogsbruksåtgärden är gallring eller slutavverkning.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara området biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-3455-2017

och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Skyddet av Karamossen bidrar till arealmålet för miljömålet Levande skogar samt till miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken. Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

I Naturvårdsverkets nationella våtmarksinventering bedömdes Karamossen tillhöra naturvärdesklass 1 som betyder särskilt värdefull med mycket höga naturvärden (VMI 1998). Länsstyrelsen har under en period skyddat och förberett skydd för större våtmarker i delar av länet men inte i samma utsträckning vad gäller större oexploaterade myrar i den sydvästra länsdelen. 2012 sökte Länsstyrelsen särskilda medel från Naturvårdsverket för naturvärdesbedömningar som då bl a förlades till detta område.

En preliminär avgränsning gjordes av Karamossen med kantskogar som presenterades för markägaren Sveaskog AB. Förhandlingar om att bilda reservat har pågått de senaste åren mellan Sveaskog och Länsstyrelsen om flera skogs- och myrområden på Sveaskogs marker i länet. 2016 träffades en överenskommelse om en slutlig avgränsning av Karamossen varefter området köptes in av Naturvårdsverket samma år för att bli naturreservat.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

BESLUT
2017-10-19

Dnr 511-3455-2017

Samråd har skett med Laxå kommun.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn:	Karamossen
NVR-id:	2044653
Kommun:	Laxå
Lägesbeskrivning:	4 km sydväst om Laxå samhälle
IUCN-kategori:	1a (strikt naturreservat)
Fastigheter:	Delar av fastigheterna Laxåskogen 1:116 och Laxåskogen
Markägare:	Staten genom Naturvårdsverket
Rättigheter:	Jakt, elledning, väg, fiske
Areal:	Totalareal 514 ha varav prod skogsmark 130 ha, våtmark 350 ha, vatten 14 ha, övrig mark 20 ha (kraftledningsgator mm)
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 3.)

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding Maria Larsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsjurist Katarina Nyberg, t.f. enhetschef Åsa Forsberg samt handläggare Jim Hellquist, föredragande.

Maria Larsson

Jim Hellquist

Beslutskarta för naturreservatet
KARAMOSSEN
i Laxå kommun
Beslutsdatum 2017-10-19
Dnr: 511-3455-2017

- Naturreservat
- Informationstavla

